

Cserépegítés a szabadban

A sár kiégetve kővé alakulhat, ha jó sarat fog ki az ember. A régi, hajdan volt világban az adott település határában talált agyag határozta meg, hogy az ott lakók fazekassággal foglalkoznak-e, s bejárva országot, világot, messze földön híres fazekas termékeikkel örvendeztetik meg a jóra valókat. Jó agyag nagy mennyiségben. Például Csákvár ez volt valaha. Sőt, ott még egy különleges, hőt jól bíró sütőedények készítésére alkalmas agyagfajta is található. Nem csoda, hogy Csákvár annak idején az ország egyik legnagyobb fazekas központjaként volt számon tartva.

Viszont az őskorban, mikor még az emberek gyalog jártak, mindenfelé található, könnyen hozzáférhető, mindenféle agyagot használtak fazekasságra. Felkutatták a kis mennyiségű, jó agyagokat. Megkeresték a legalkalmasabb foltokat, ahonnan agyaghoz juthattak. Ha túl „zsíros” volt, nem volt baj. Soványították homokkal. Szántásokban található törött cserépdarabokban, a törés vonalában belelátni a csuprok, hombárok, fazekak anyagába, s bizony ott virít bennük a homok, és a homokkal együtt belekeveredett kavicsdarab. A lényeg, hogy akkoriban fejenként még nem heti hatszáz csuprot „gyártottak”, hanem csak annyit, amire éppen szükség támadt.

Ebből az a tanulság, kis mennyiségekhez bárhol akad agyag.

Ha nem vagyunk jártasak az ügyben, hol lehet beszerezni jó agyagot a határban, akkor a mai kor emberének hobbi- és művészellátó boltok kínálnak alkotáshoz előre csomagolt, kiváló minőségű „sárgombócot”.

Alkothatunk magunk Jankónknak csuprokat, poharakat, tálakat, tányérokat, bográcsokat, magtároló hombárokot, apró, könnyen kiégethető tárgyakat, akár a saját szobánkban.

A kerámia lényege, hogy vizes agyagból formázva, levegőn kiszárítva, tűzben kővé alakítva születik meg, örömeire minden alkotónak. Ha van ismeretség kerámia égető kemencéhez, az jó, de ha nincs, akkor jöjjön egy ősi gondolat, a cserépvarázslás legegyszerűbb változata.

Égetés tábortűzben.

Azt gondolnánk egyszerű dolog ez. Tüzet kell rakni, az agyagtárgyakat bele kell szórni, és máris kész a kerámia.

Hát nem!

A folyamat valóban egyszerű, de érdemes néhány jó tanácsot megfogadni.

Az agyagégetéshez nem árt egy kis mélyedés a földbe. Nem gödör, nem kút, csupán egy enyhe mélyedés.

Mivel a frissen megbolygatott föld nagy valószínűséggel nedves, még ha száraznak tűnik is, érdemes egy elő tüzet gyújtani a mélyedésben, mely tűz kiszárítja a talajt maga alatt, s ha köré rakjuk kiégetendő kerámiáinkat, belőlük is a maradék víz elpárologhat. Fontos, csak annyi hő érje a tűz köré helyezett tárgyainkat, hogy a bennük maradt víz ne felforrva, hanem csak könnyed párolgással távozzon.

Ha leégett a kis elő tüzünk, húzzuk szét a hamut, s a mélyedés fenekét, egy-két réteg vastagságban pakoljuk meg fenyőtobozzal. Erre a kis tobozfészekre helyezzük kiégetendő, már halványbarnásra szárított, apró tárgyainkat, majd rakjunk fölöttük egy szabályos tüzet úgy, hogy először szülessen egy kisebb farakás, melynek nincs tűzgyújtós magja, csupán ágak sokasága, majd annak tetejére kerüljön a begyújtás tüzmagja. *(Száras fű, kórók, esetleg papír, mit gyújtós anyag)* A tüzmag fölé kerül egy újabb ághalmaz, egy szabályos máglya, apró, vékony ágacskákkal, ágakkal, karókkal, botokkal, fokozatosan egyre vastagabb anyagokkal megrakva. Ennek az a lényege, hogy a begyújtott tűz ne közvetlenül a kiégetés reményében elhelyezett tárgyaink közvetlen közelében gyulladjon meg, hanem valamivel felette. Így az edénykéinket a hő fokozatosan éri majd el.

Az egész égetés lényege a hő megfelelő eljutása a kívánt pontra, ahol kis csuprok, poharak, tányérok, tálak, és egyéb tárgyak várják, hogy átalakulhassanak.

Ha a tűz már ég, folyamatosan pótoljuk a leégett ágakat, gallyakat. Próbáljunk tüzet táplálni úgy, hogy a készülő kerámiáinkat soha ne járhassa át hideg áramlat. Ahol kevésnek érezzük a lángokat, ott tegyünk róla, legyen minek lobognia. Ha jól rakjuk a fákat, gallyakat, és elég sokáig, akkor egy idő után „megöregszik” a tűzünk. Már nem egekig törő lángokkal fogja ostromolni a csillagokat, hanem forró, izzó parázshalmazként cseréppé alakítja Jankónk világának készített csuprainkat, poharainkat...

Mikor a tűz teljesen leég, hamuvá lesz, előkotorászhatjuk kiégett tárgyainkat. Ha csilingelős hangot adnak, biztosak lehetünk benne, jól sikerült a tűzben égetős kaland.

